

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua oară 12 bani
a treia-oară 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără în poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise au se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Căminăriei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria „Văzdușului” și la librăria

La cheștiunea — studențimii române — din Pesta.

II.

Să vedem acum al doilea punct de prigonire, care e unicul în felul său și care până acum cel puțin nu s'a dat pe față.

Tineri români, conștii de chemarea lor „și-au ținut de datorință, având și dreptul, să tragă la răspundere pe niște fii rătăciți ai poporului nostru, au cugetat, că unicul for competent pentru a le aduce verdictul cuvenit, este opinia publică românească.

Astfel faptele acestor rătăciți s'au adus publicității, — dar persoanele vinovate în loc să „și vadă greșeala, în loc să revie (dacă au mai fost) la reșon, au îndrăznit să timbreze cu „minciuna” pe cei-ce „și-au făcut datoria.

Afacerea a avut deci caracter „personal.”

Din această afacere s'a pornit agitația de prigonire și autoritățile universitare din Pesta au dat voe tinerimii maghiare, să țină în sîinul „almei mater” conventicole de agitație contra tinerimii noastre, pe motivul, că aceasta ar fi ținând de bațjocură atingerea socială a celor „rătăciți.” — cu Ungurii.

Scurt: Cheștiuni personale, interne românești, de conduită, se privesc în Ungaria ca contrare legilor universitare și astfel de pedepșit!

Această nouă tărădelege formează încă o dovadă potrivită pentru congresul internațional studențesc.

Noi adevă să fim siliți a privi în tinerimea maghiară, care are de argumente lașitatea, huiduirea, bațjocura și oulele clocite, să-i primim de oameni, cu cari să putem fi în atingere socială intimă.

Noi să ne aruncăm în brațele amiciției lor, până-când ei ne sînt dușmani, până-când părinții lor desprețues legea și răpese drepturile, până-când poporul nostru geme în durerile ce guvernării maghiari „le cauzează prin opresiune și alte fapte detestabile.

Nu se poate!

Am fi niște nemernici.

Și dacă se mai află indivizi, cari uită suferințele și populusul lor, aceia să fie blăstemați și gorulul înăbușit al durerii.

FOITA „TRIBUNEI”

Academia Română.

— Raport asupra lucrărilor făcute în anul

1900—1901. —

(Urmare).

La 9 Iunie, dl Dr. V. Babeș a cetit comunicarea sa despre: Produsele specifice ale pelagrei.

Altă comunicare făcută de colegul nostru, în ziua de 1 Septemvrie, a fost despre: Cauzele cancerului.

În ședința dela 6 Octomvrie, d-sa a făcut o lectură asupra tratatului pelagrei, și cu această ocaziune secretarul d-voastră general a prezentat câteva considerațiuni privitoare la starea economică a țărănului, la condițiunile igienice în care el trăiește și la rolul statului în această privință.

Colegul nostru dl Dr. V. Babeș, la 17 Noemvrie, a mai cetit comunicarea despre: Desvoltarea cunoștințelor noastre asupra turbării; ear' în ședința dela 16 Februarie comunicarea: Despre combaterea răpciugii.

În ședința dela 8 Septemvrie, secretarul d-voastre general a avut o noare a ceti comunicarea sa despre 30 August 1877.

În ședința dela 20 Octomvrie, colegul nostru dl V. A. Urechia a cetit memoriul său despre: Starea societății în Țeara Românească în timpul lui Ca-

rilor noastre să-i urmărească până și în mormânt.

Ear' acum, voi tineri români, cari țineți la demnitatea voastră românească, cari păstrați în sufletele voastre simțăminte iubirii de neam și veghiați la tesaurul neamului nostru, tresăriți din nepăsarea ce se pare că întuneacă frumosul epitet de „speranța viitorului”, — dovediți, că merităm, ca un popor să-și pună nădejdea în noi, — și să nu gândim, că se mai pot răbda necurmatele prigoniri, cari acum au ajuns până și la sufletul nostru.

Dacă tinerimii maghiare „i-se dă dreptul agitării contra noastră, noi să ne elupăm dreptul apărării.

Unicul mijloc este presa.

În presă, se arătam lumii „dovezile” prigonirii ungurești și dacă și în acest mijloc sîntem opriți, atunci?...

Atunci un popor, care numără milioane, altcum trebuie să-și apere drepturile sale.

George Novacovici.

Sibiu, 19 Martie 1901.

„NEMZETI SZÖVETSÉG”.

„Patriotica” reunione „culturală” cu acest nume, care vrea să se extindă prin filialele ei peste întreaga țară, „și-a ținut adunarea generală, sau mai corect zis a vot, să-și-o țină în 15 l. c. Dar”, vai, când s'au adunat patrioții, au aflat că nu sînt o sută, număr recerut de statute și așa s'au dizolvat ploștenți, după ce au ascultat conferința contelui Iosif Mailat despre emigrările din Ungaria, cauzele lor și mijloacele de împedecare.

Ziarele patriotice sînt necăjite pentru această lipsă de interes față de reunionea cu „mare mîștune”.

Lupta pentru cruce. Din Buda-pesta ni-se comunică cu datul de ieri: Azi dimineață, deschizându-se saale de învătămînt la universitate, în cele mai multe s'au aflat atîrnate pe părăși cruci. Questura a dat ordin servitorilor, ca imediat crucea să fie delăturată din saale. Dar' o parte a studenților universitari s'a opus și au insultat pe oficianții dela questură, cari au îndrăznit să se apropie de cruce. Atunci studenții creștini și cei păgâni, apărătorii și duș-

manii crucii s'au încăierat la bătaie. La 11 ore a. m. a fost convocat senatul universitar la ședință. Studenții au mers în deputațiuni la parlament și au cerut intervențiunea deputaților dietali. Măne se vor face interpelații.

La universitate prin saale și prin coridoare s'au aflat proclamații subscrise de „Marele comitet al tinerimii universitare creștine”, prin care tinerii sînt provocați să ridice și să apere sfânta cruce.

La vederea crucii, studenții evrei strigară: — Jos cu crucea! Jos cu Ie-suiții!

Tinerimea creștină erupse atunci în puternice strigăte: Să trăiască crucea! Lăudat fie Domnul nostru Isus Christos!

De însemnat e, că dombișoarele studente încă au luptat pentru cruce și au cerut, ca și în saalele lor să se pună semnul ei, ceea-ce s'a și întîmplat imediat.

Vom vedea, cum se va desfășura această memorabilă acțiune a tinerimii creștine universitare.

O nouă colonizare. „Drapelul” din Lugoj scrie următoarele: „Guvernul ungar se ocupă foarte serios cu ideea, că încă în anul acesta să colonizeze în hotarul comunei Chișoda în nemijlocita apropiere a Timișorului 50 familii unguri și nemți. S'au luat deja toate măsurile pentru parcelarea pământurilor menite pe seama coloniștilor. Contingentul cel mai considerabil de coloniști îl dă Seghedinul. Toate clădirile ridicate de guvern pentru coloniști vor fi predate încă în vara aceasta.

Noi înțelegem rostul acestei colonisări în hotarul unei comune curat românești cum este Chișoda și sîntem siguri că și acolo vor obține aceleași rezultate slabe ca și cu coloniile celelalte de prin Bănău.

De nu s'ar înșela în privința rezultatului, contrații dela „Drapelul”.

Desarmarea. Unele ziare din țările balcanice scriu, că Rusia ar avea intențiunea, — pentru menținerea păcii în Balcani, — să propie ca Serbia, Bulgaria și Grecia să-și reducă armamentul. În schimb, puterile europene s'ar angaja să păzească independența acestor state. Consumămîntul Angliei și Austriei ar fi deja dat.

E cam greu a admite o asemenea știre.

Conscripția.

Zilele aceste a publicat oficiul statistic din Budapesta rezultatele generale ale conscripției locuitorilor, efectuită cu finea anului 1900.

Conform datelor aflate numărul total al locuitorilor în țările coroanei Sfântului Stefan este de 19,203.531. Din acest număr se vin pe Ardeal, Bănău și Ungaria 16,792.399 de suflete, ear' pe Croația 2,411.132.

În procente sporirea a fost în general 996%, ear' în Ardeal și Ungaria (fără Croația) de 10.08%.

Ziarele maghiare se bucură mult, că sporul mai mare e în orașele, unde e în putere elementul maghiar și remarcă cu deosebită satisfacție, că numărul Maghiarilor s'a sporit mult, așa, că sînt aproape la 10 milioane!

Cum s'au sporit, știm noi. Vor fi de sigur 10 milioane — pe hîrtie. Dar' Maghiarul — vult decipi, ergo decipiat!

Deocamdată dăm rezultatul conscripției în comitatele locuite de Români, în comparație cu datele de acum 10 ani.

	1890	1900	Sporul
Alba-inf.	193.072	209.569	16.497
Bistrița-Năs.	194.737	117.696	12.959
Brașov	86.777	92.573	5.796
Cluj	114.110	125.068	10.958
Făgăraș	88.217	91.918	3.701
Trăiscaune	130.008	135.427	5.419
Hunedoara	267.895	302.546	34.651
Țerna mică	101.045	108.440	7.395
Cojocna	189.344	204.366	15.022
Mureș-Turda	163.648	176.360	12.712
Țerna mare	135.312	143.321	8.009
Sibiu	148.738	162.744	14.006
Solnoc-Dobăca	210.550	236.293	18.734
Turda-Arieș	150.564	159.766	9.202
Odorheiu	110.132	117.976	7.844
Clujul	35.855	46.936	11.081
Oșorheiu	14.212	17.321	3.109

Total 2.271.216 2.448.320 177.104

Astfel Ardealul are mai mulți locuitori ca Croația. Sporirea în procente a fost 876%.

	1890	1900	Sporul
Bichig.	258.386	276.998	18.612
Bihor.	478.147	525.359	47.212
Maramureș	268.281	306.031	37.750
Sabolci	244.945	286.525	41.580
Sătmăr	303.032	337.216	34.184
Sălăgiu	192.167	205.873	13.706
Ugocea	75.461	83.244	7.783
Arad	301.545	336.126	34.581
Ciend	130.575	139.242	8.667
Caras-Severin	407.635	438.720	31.085
Timiș	375.296	394.903	19.607
Timontal	570.802	586.505	15.703

În Ungaria.

Bichig.	258.386	276.998	18.612
Bihor.	478.147	525.359	47.212
Maramureș	268.281	306.031	37.750
Sabolci	244.945	286.525	41.580
Sătmăr	303.032	337.216	34.184
Sălăgiu	192.167	205.873	13.706
Ugocea	75.461	83.244	7.783
Arad	301.545	336.126	34.581
Ciend	130.575	139.242	8.667
Caras-Severin	407.635	438.720	31.085
Timiș	375.296	394.903	19.607
Timontal	570.802	586.505	15.703

Contribuțiuni la fizica globului. V. Determinări magnetice în România, b. anul 1899. De St. C. Hepites.

Geologia și legenda. De Grigorie Ștefănescu.

Direcțiunea medicinei moderne și noul institut de bacteriologie. De prof. Dr. V. Babeș.

b) Tomul XXII. — Partea administrativă și debaterile anului 1899—1900 s'a terminat, tipărindu-se și partea II, în care se cuprinde sesiunea generală din anul trecut 1900.

c) Tomul XXII. — Memoriile secțiunii istorice s'a terminat de tipărit. El cuprinde următoarele memorii:

Români și Maghiarii înaintea istoriei. De A. D. Xenopol.

Portretul lui Miron Costin. De S. Fl. Marian.

Portul barbei și părului la Romani. De Ioan Kalinderu.

Zăce Maiu. Cuvîntare de D. A. Sturdza.

Din domnia lui Ioan Caragea. — Avenire la tron. — Mișcări contra Grecilor. — Finanțe. De V. A. Urechia.

d) Din Tomul XXIII. — Partea administrativă și debaterile anului 1900—1901 s'a tipărit o fasciculă, cuprînzînd debaterile din ședințele ordinare de peste an și comunicările făcute într'însele, cari au fost trimise secretariatului.

e) Tomul XXIII. — Memoriile secțiunii literare a început a se tipări și cuprinde până acum memoriul:

Manuscrisele grecești din biblioteca Academiei Române. De Constantin Litica.

O jumătate de secol.

— La jubileul de o jumătate de secol al fondurilor centrale școlastice și de stipendii din districtul Năsăudului. —

13 Martie 1851—13 Martie 1901.

(Urmare).

Adevărat, că mai înainte numai reprezentanții alor 10 companii s'au învoit, ear' cei dela companiile Monorului și a Budacului-român sta morțiș, ca fondul de montur se să împărțească între dîșii, zicînd, că ei și feciorii lor „și-au stricat sănătatea și puterile fizice cu darea și tăierea lemnelor de foc și „și-au rupt vestmintele prin garnisoană, necăpătînd au anii întregi montur dela erarul militar, care după regulamentul dat era obligat a-l da îndată-ce grănițerii își lăsau vetrele lor.

Ei deci preindeau egală împărțire între toți, însă după mai multe învătături și consiliuri date chiar și de vice-colonelul Rösner și arătarea urmărilor celor rele ce ar veni din această împărțire, cum și a celor bune, dacă fondul de montur se va lăsa fondului de stipendii, s'au plecat și acestia și așa apoi luându-se un protocol în limba germană, cu unanimitate au hotărît și au subscris o declarațiune, care tradusă în limba română e următoarea:

Declarațiune.

Noi reprezentanții tuturor celor 44 de comune ale fostului regiment român de graniță nr. 17, chemați aici la ștab, prin ordinul onorabilei comande ceruale de regiment nr. 332/846 din 1 Martie 1851 spre a ne exprima voința și a ne declara în numele comunelor reprezentate de noi, că ce chemare și menire vom noi a da munților revindecați, dăruiți nouă în folosință prin grația prealaltă a Maiestății Sale Împăratului cu ocaziunea desființării Regimentului nostru de graniță, precum și a fondurilor noastre proprii școlare și de montură, declarăm în puterea prezentului document scris în fața noastră: și după libera noastră voință, că noi vom:

a) a țină munții în folosință întocmai cum ei au fost împărțiți celor 44 de comune și cum ele „i-au folosit și în timpul militarizării, ear' munții neîmpărțiți și dați în arîndă, precum: Crăciunelul, Dosul-Stănișoarei și Poiana-rotundă, respective arînzile din ei să curgă pe viitor în fondul școlar general al comunelor;

b) a conserva fondul școlar nealterat și a-l spori sub aceleași condițiuni cum ne-am declarat la înființarea aceleia;

c) a susține fondul de montură, pe lângă espresa hotărîre, ca cele 17.000 fl. m. c. depuse în hîrtii publice de stat cu 5% să rămână și mai departe tot astfel elocute, ear' interesele să se întrebunțeze pentru cultura mai înaltă în gimnastii și academii a junimii din fosta po-

f) Tomul XXIII. — Memoriile secțiunii istorice s'a pus sub tipar și cuprinde până acum următoarele două memorii:

Atanasie Comnen Ipsilant și chronicul seu cu privire la Români. De C. Erbiceanu.

Societatea sub I. G. Caragea. De V. A. Urechia.

g) Tomul XXIII. — Memoriile secțiunii științifice, s'a început a se tipări deasemenea și cuprinde până acum următoarele memorii:

Cercetări asupra compozițiunii chimice a petroleurilor române. De Petru Poni.

Al VII-lea congres geologic internațional. Partea I. Escursiune în Urali și în Siberia. De Gr. Ștefănescu.

Desvoltarea cunoștințelor noastre asupra turbării. De profesor Dr. V. Babeș.

Insemnătatea chartei României pentru economia noastră națională. De generalul C. I. Brătianu.

Materiale pentru climatologia României. XIV. Repartițiunea ploii pe districte și pe basenuri în România în anul 1899 st. n. De St. C. Hepites.

Din publicațiunile Institutului meteorologic (a cinciua notă). De Ștefan C. Hepites.

h) Indicele alfabetic al cuprinsului volumelor XI.—XX. din seria II. a Analelor Academiei pentru 1889—1898, a căruia tipărire începuse anul trecut, a fost terminat. (Va urma).

porațiune a celor 44 comune grănițere din regimentul II. român.

Capitalul însă cu interesele din celelalte 10.000 fl. m. c., cari se află în bani gata în casa de montură s' se întrebuințează spre alte scopuri de binefacere generale ori particulare ale comunelor, prin urmare luându-se odată în comun acord conlucul în regulă, reprezentanților, cari vor fi aleși, s' se anticipe comunelor întregi ori membrilor singurari ai acolora, ear' când acest ajutor propus, adecă capitalul și interesele nu s' ar pofți sau cere, atunci amândouă venitele s' se adauge la capitalul de 17.000 fl. al fondului de montură și s' se întrebuințează fără amănare ca ajutor la școale mai înalte.

În deplina învoire a tuturor celor 44 deputați comunali alegem ca reprezentanți și comptabili răspunzători pe domnul vicar foraneu episcopesc Macedon Pop, pe domnul învățător-suprem Moise Fanga, pe subînvățătorul Nasou, pe furierul superior Nescuțiu, pe învățătorul național Domide Morariu, pe sergentul Ioan Moldovan, Vasile Crăciun și corporalul Ioan Murășan, cărora la transpunerea casselor s' li se dea comput în regulă.

Așa s' a întemplat în capitala ștabală Năsăud, în 13 Martie 1851.

Ioan Russ m. p., judele din Moroșeni; Ciriță Bota m. p., bătrân din Ragla; Vasile Macrea, jude, Toma Grigore m. p., bătrân în Budacu-român; Toader Seica, Dănilă Cuesdean, membri de comitet în Sיעו; Iacob Cotoc, jude, Mihailă Moldovan, bătrân, în Nușfalău; Petru Timoc, jude, Simion Drăguș, bătrân, în Sânt-Ioana; Iacob Burbulea, prețuitor, Cosma Lupșor, bătrân prețuitor, în Tiha; Constantin Bulcu, jude, Vasile Brus, prețuitor, în Prund; Simion Zaharie, prețuitor, Petru Laba, jude, în Borgo-Bistrița; Iacob Sereșan, prețuitor în Moroșeni; Ilie Macrea, jude în Joseni; Vasile Axente, jude, Luca Buta, prețuitor, în Mijloceni; Ecim Bălan, jude, Ioan Ușer, prețuitor, în Suseni; Cipil Cormoș, jude, în Rus; Mihailă Sewoian, membru de comitet, Isidor Steopan m. p., corporal, Simion Belei, jude, în Rodna; Simion Pop, jude, Vasile Urecea, prețuitor în Maier; Ioan Constantin, jude, David Galeș, prețuitor, în Ilva-mare; Onisim Domide, jude, Ioan Cotu, prețuitor, în Rodna-nouă; Clement Buia, jude, Danil Jară, prețuitor, în Sân-Georgiu; Tanase Mușina, jude, Poliacarp Ureș, prețuitor, în St. Josef; Carp Bora, jude, Mihail Ureș m. p., corporal, în Măgura; Ioan Pasa, jude în Feldru; Simion Sinavel, jude, Petru Plaian, prețuitor, în Zagra; Donisa Rus, bătrân în Mititei; Ioan Cira m. p., corporal și jude în Gledin; Flore Furdul m. p., jurat în Monor; Necifor Cincea m. p., prețuitor în Gledin; Gabril Gabor m. p., serv. de biserică, Vasile Ilovan, în Ruși-munji; Gavrilă Găină m. p., bătrân, Onisim Gagea, jude, în Feldru; Tofan Marcu, prețuitor, Demian Todea, jude, George Hurdiș, bătrân, în Ilva-mică; Basile Bosbiciu, jude, Alexă Deac, prețuitor, în Rebrisoara; Iosif Georgiță m. p., sergent, jude, Andreiu Rus, prețuitor, în Rebra; Toader Bota m. p., jude, Grigore Dumitru, prețuitor, în Nepos; Iacob Dumitrescu, jude, Clifor Lup, prețuitor, în Parva; Vasile Ștopu, jude, Iosif Bobu, prețuitor, Nicolae Popp m. p., bătrân, în Năsăud; Iacob Furcea m. p., bătrân, Ioan Ceuca, jude, în Salva; Toader Pupeză, jude, Toader Bicișan, prețuitor, în Teleiu; Condrate Coșbuc, jude în Hordo; Stefan Romanesi, jude în Romuli; Gavril Hostea, bătrân în Zagra; Simion Erimeș, jude în Mocod; Petru Cițul, bătrân în Bigis; Pantilimon Vaida, jude în Poleni; Iosif Bojor, jude în Suplai; Ignat Turda, jude, Ioan Miron, prețuitor, în Runc; Nistor Feti, jude în Suplai.

Subscriitor de nume a acolor cari nu știu scrie: Began m. p., învățător. Prin aceasta se adeverește, că declarațiunea de față s' a enunțat liber în prezența noastră din partea poporațiunii și s' a scris conform voinții ei.

Sig., ut supra. Ludwig Unterreiner m. p., locotenent, Auxent Bozga m. p., supralocot, Josef Schottl m. p., căpitan-auditor, Ioan Purceilla m. p., locotenent, adjutant de regiment, Simeon Văcărean m. p., căpitan, Adolf v. Reznar m. p., vicecolonel. (Va urma).

Din Chior.

— Impresii și cronică. —

Mărturisesc, că, în ziua când am plecat spre Chior, un fel de oboe rea îmi grămădise în suflet temeri, ce mă nelinișteau. Știam atât de puține despre Chior, înocă nioi nu cutezam s' mi în-gădui vre-o surizătoare nădejde.

Și căci s' a mângâiat inima mea, când intrat în Chior pas de pas simțit-am căldura dragostii de neam și de limbă și văzută-am chibzuiala muncii, ce se între-prinde pentru progresul pe toată linia.

Adevărat că viața românească de aici nu svinește atât de clocotitor, ca de pildă în inima Ardealului; adevărat că conducătorii de pe aici sînt mai circumspecți, ca s' nu zicem mai moderați, — dar' poate-că tocmai această însușire le este o forță bine cumpennită în lupta, ce o susțin aici — la hotarele pustiului un-gureștii.

Forța primordială a vieții românești în aceste părți consistă în mulți-

mea adevăraților inteligenți români și cu deosebire în situația materială favorabilă a acestora.

Și apoi faptul că țărănimea dela sate, deși încă este aproape total străină de razele binefăcătoare ale culturii și progresului sistematic, are relativ puțini analfabeți și s' a însușit deja un modest spirit economic rațional.

Cultivând pe lângă pământurile strămoșești și pomăritul — cu deosebire cultivarea prunelor pentru rachiu și apoi în parte lemnăritul, din atingerea cu geschäfturi s' a însușit unele apucături, care îndreptădesc nădejdea, că cu timpul negoiul și industria națională își poate avea teren favorabil în părțile aceste.

În astfel de împrejurări și cu astfel de material bun și sănătos la îndemână, cred că se pot realiza progrese însemnate pe toată linia — mai ales când centrul Chiorului, orașelul *Somcuta* se va afirma ca un puternic cartier de muncă al conducătorilor români așezați acolo.

Că o nouă viață românească se va începe în *Somcuta*, ne documentează faptul, că, Românii de inimă din *Somcuta* și jur, ajutați de *Sălagiul* puternic, unde locuiesc mulți generali probați ai mișcării și activității naționale, acum de curând au dat ființă unei bănci românești cu frumoase prospecte de o dezvoltare sănătoasă și puternică.

La 4 l. c. s' a deschis adecă în *Somcuta* banca „*Chiorana*”, cu un capital social de 100.000 coroane. Nicăiri doar' nu s' a impus mai mult ca în *Somcuta* înființarea unei bănci românești. Las' că interesele economice ale ținutului acesta românesc au pretins alcătuirea unei bănci, dar' interesele sociale și culturale vor fi alimentate în un mod puternic prin gruparea unei alese inteligențe în jurul institutului „*Chiorana*”.

Că dezvoltarea sănătoasă și rapidă a băncii „*Chiorana*” este pe deplin asigurată, e de ajuns s' amintesc faptul, că numai singur membrii direcțiunii dela „*Chiorana*” reprezintă în comun o avere de peste un milion și jumătate de coroane!

Și apoi faptul, că unul dintre primele noastre institute de bani s' a simțit îndemnat să subscrie nu mai puțin de 200 acții la „*Chiorana*”, este dovada cea mai eclatantă, că „*Chiorana*” a fost de lipsă să se înființeze, că „*Chiorana*” își are asigurată dezvoltarea sa și i-s' a rezervat un rol de frunte în mișcarea noastră economică și culturală.

E rindul acum al Românilor din Chior și din jur să de atenție cuvenită acestui institut și să-l sprijinească din răspuneri prin acuirea unei sănătoase clientele și a unui mare număr de depozenți, cari pe lângă aceea că își plasează banii în loc sigur și cu dobândă mare, mai fac și un serviciu național, contribuind la întărirea și dezvoltarea unui institut cu menire atât de mărească.

Justificația acestui apel residă mai ales în faptul, că „*Chiorana*” dela început a fost scoasă din cadrele înguste și alimentătoare de interese private ale institutelor de bani locale, dându-i-se d'acapo un caracter mai general, mai bine potrivit intereselor noastre deobște. Că aceste e fapt, documentează acționarii, cari sînt în majoritate bărbați din Chiorul întreg, din *Sălagiu* și din alte părți îndepărtate de sediul băncii. Mai clasică dovadă este apoi alegerea membrilor de direcțiune, între cari pe lângă binemeritații fondatori locali, advocatul și directorul N. Nilvan, protopopul Ioan Serb și învățătorul Blaga se numără venerabilul badea George dela Băsești, eruditul director al „*Silvaniei*” A. Cosma din Șimleu etc.

Comitetul de supraveghere asemenea este compus din bărbați valoroși cu sediul în diferitele ținuturi din Chior, *Sălagiu* și Ardeal.

Actualmente se mai discută în Chior și în *Sălagiu* alcătuirea mai multor instituiții filantropice, culturale și economice, — despre care și despre alte multe — voi raporta la vremea sa.

Vasilache.

Atacuri nevrednice.

— Activitățiade. —

În nrul 36 al „*Tribunei*”, sub titlul: „*Minciuna încă e vorbă*” am desmînjit atacurile nevrednice referitoare la persoana dlui Dr. Mihali și institutul „*Someșana*”, publicate în nrul 8 din „*Activitatea*” de anonimul așa numit: „*Un mare acționar*”. (Ar fi mai nimerită numirea de un mare obraznic).

În numărul 10 din „*Activitatea*” tot acest anonim ne răspunde în mod neurban și ca s' și dovedească afirmările sale publică estreasul protocolului adunării generale din anul trecut a institutului „*Someșana*”.

Ne aflăm îndemnați, pentru stabilirea adevărului, ca s' publicăm și noi acest estras din protocolul amintit, din care ori-ce om cu mintea sănătoasă se poate convinge, că afirmările anonimului dela „*Activitatea*” sînt neadevăruri și scornituri răutăcioase:

Eată estrasul:

III.

Președintele pune la desbatere punctul 3 din program: Cumpărarea cu

drept de proprietate a unui intravilan, respective a unei case pentru institut și edificarea aceleia conform trebuințelor institutului.

Di Simeon Rus după un esposeu mai lung propune: „s' se nu se cumpere oasă pentru institut”.

Propunerea lui Simeon Rus e susținută și de d-nii Dr. Alexandru Chereștes, Dr. Ioan Farcaș și Teodor Cotuș.

Di Andreiu Cosma, arătând necesitatea și importanța unei case propriie pentru institut, face propunerea: „ca adunarea generală să decidă cumpărarea unei case propriie pentru institut”.

Propunerea dlui Andreiu Cosma e susținută și de d-nii Dr. Demetriu Ciuta, Dr. Clemente Barbul și Dr. Alexandru Vajda.

Președintele punând la vot aceste două propuneri, la cerere expresă se face votare nominală.

Pentru propunerea dlui Simeon Rus au votat d-nii: Simeon Rus, Dr. Alexandru Chereștes, Florian Hăteș, Alexa Bogdan, Demetriu Raican, Alexandru Avram, Teodor Cotuș și Dr. Ioan Farcaș.

Pentru propunerea dlui Andreiu Cosma au votat d-nii, Andreiu Cosma, Dr. Demetriu Ciuta, d-na Ana C. Pop, George Gradoviciu, Mateiu Pop, Dr. Clemente Barbul, Dr. Ioan Chereștes, Dr. Liviu Micșă, Dr. Vasile Ramonță, Dr. Alexandru Vajda și Dr. Ioan Vajda.

Și după-ce dl Simeon Rus și consoții au recunoscut, că atât în numărul persoanelor cât și al acțiunilor sînt în minoritate, președintele enunță ca conclud:

„Adunarea generală decide cumpărarea unui intravilan în Dej, cu drept de proprietate pe seama institutului „*Someșana*”.

În urma acesteia președintele pune la desbatere chestia în special.

Di Mateiu Pop, espunând raportul direcțiunii în această cauză, propune: „S' se cumpere casele dlui Dr. Teodor Mihali și a soției sale, în care se află și de prezent biroul institutului, și s' se clădească pe ele etaj, conform planului făcut de dl inginer din Dej Karácsny Endre”.

Di Dr. Alexandru Chereștes e contra propunerii lui Mateiu Pop, susținând, că casele dlui Dr. Mihali ar fi neacomodate, netrebuincioase, prea mari și prea scumpe.

Di Dr. Ioan Farcaș recomandă, s' se ceară declararea dlui Dr. Teodor Mihali, că voește a vinde casele? și numai după aceea și conform răspunsului s' se continue desbaterea.

Di Dr. Teodor Mihali, care la desbaterea acestui punct nu a luat parte, la cercarea președintelui declară, că la inițiativa și gîngirea mai multor acționari, direcțiunea aflând de a fi în interesul institutului cîștigarea caselor lui, a luat inițiativa „pertractării și la cercarea direcțiunii s' a declarat aplicabil a vinde casele sub anumite condițiuni.

De oare-ce însă observă, că bunele lui intențiuni se interpretează greșit, ba se folosesc de basă la suspiciuni și învinuiri răutăcioase și tendențioase, deși numai din partea unei minorități disparente: declară, că nu e mai mult aplicat a vinde casele sale institutului.

Dr. Demetriu Ciuta susținând propunerea dlui Mateiu Pop, cere, ca aceea s' se pună la vot, fără considerare la declarațiunea dlui Dr. Teodor Mihali, care după lege nu e în drept a retrage promisiunea făcută.

Dr. Teodor Mihali, fiind de nou provocat a se declara, zice, că deși spre marea lui mîngăiere și liniștire se convinge, că majoritatea covârșitoare a acționarilor prezenți, cari sînt în mai mare grad și cu mai mari sume angajați la acest institut, știe să aprecieze valoarea reală a realităților de sub întrebare, interesul economic-cultural românesc, căci militează pentru cîștigarea acestor realități, precum și onestitatea procedurii sale: totuși indignat de atacurile nedemne și nemeritate, la cari a fost espus din partea dlor opozanți, declară din nou, că nu e mai mult aplicat sub nici o condițiune a vinde casa institutului.

Di Andreiu Cosma, accentuând, că nu se miră, dacă dl Dr. Teodor Mihali, sub presia atacurilor nedemne și a suspiciunilor fără temelie, se simte disgustat, dar' în considerarea, că realitățile d-sale se află în locul cel mai comod și corăspunzător scopurilor economice-culturale românești ale institutului, considerând, că valoarea lor corăspunde în mod satisfăcător prețului de 52.000 coroane și sperând, că dl Dr. Teodor Mihali își va retrage declarațiunea făcută sub impresiunea indignării motivate, propune, ca s' se hotărască în principiu cumpărarea caselor dlui Dr. Teodor Mihali și soției, ear' pentru încheierea tirgului definitiv și pentru decidera asupra edificării etajului, s' se convoace o adunare extraordinară, la care direcțiunea s' vină cu un raport special și preliminar detaliat.

De oare-ce această propunere a dlui Andreiu Cosma s' a primit în unanimitate de adunarea generală, ca conclud: Adunarea generală hotărâște în principiu cumpărarea intravilanului dlui Dr. Teodor Mihali și soției sale, ear' pentru încheierea definitivă a tirgului și pentru decidera asupra edificării de etaj, s' se convoace o adunare extraordinară, la care direcțiunea s' vină cu raport special și preliminar delalalt.

Sîntem curioși a ști, cum poate deduce d-nul anonim al „*Activității*”, din acest protocol, că dl Dr. Teodor Mihali ar fi voit s' și octroieze casele sale institutului „*Someșana*”?!

Precum dovedește acest protocol, procedura dlui Dr. Teodor Mihali din toate punctele de vedere a fost cea mai corectă.

Vezi, dle anonim, ai sfecit-o publicând acest document, care-ți combate toate afirmările răutăcioase, ear' pe dl Mihali îl arată de bărbat corect.

Ce privește împrejurararea, că institutul „*Someșana*” ar fi cumpărat 12 acții de ale „*Institutului tipografic*”, noi credem că nu o poți folosi de învinuire, de oare-ce de aceste acții au mai cumpărat toți aceia care s' au interesat de progresul neamului românesc, sau era doară mai bine, dle mare acționar, dacă în locul acestor acții s' ar fi cumpărat acții dela „*Mercur*”-ul d-voastre, a cărui capital în timp de 2½ ani s' a păpat?!

De astă-dată din partea noastră considerăm această afacere de încheiată și sîntem recunoscători anonimului așa numit „*Marele acționar*” pentru publicarea protocolului de mai sus, prin care se dovedește în mod eclatant, că noi am nimerit când am scris că: „*Minciuna încă e vorbă*”.

Cronica zilei.

Sibiu, 19 Martie n. 1901.

Chirotoniri. Duminecă I. P. S. S. Sa Ioan Meșianu a chirotonit întru presbiter pe clericul estraord. Ioan Săngeorzan pentru parochia *Belini* (tractul Treiscănelor) și întru diacon pe clericul estraord. Ioachim Ivan pentru parochia *Bărești* (tractul Iliei).

În amintirea iubiților răposăți. Doamna *Neaga V. Iosof*, vėduvă preoatesă în *Tilișca*, a dăruit fondului creat de „*Reuniunea română de înmormentare din Sibiu*” pentru un *asil*, suma de 2 cor. în amintirea răposatului sau soț *Vasile Iosof*, fost paroch în *Tilișca*.

Demisia generalilor. Senzația zilei în România e demisia mai multor generali din armată. Ziarele din România scriu, că vor a-și da demisia între alții generalii *Arion*, *Lahovary*, fost ministru de răboiu, *Pilat* etc., în total 6 generali și alți oficeri superiori. Causa este reducerile, ce se intenționează a se face în bugetul armatei, în special la muniție și armament. Bine ar fi și ar servi spre bucuria tuturor Românilor, dacă divergențele s' ar pute complana, ca armata română să nu fie lipsită de capacități, cum sînt cei cari vor a eși din cadrele armatei.

Poporațiunea Austro-Ungariei după noua conscripție e de 45,311,422, din cari țările austriace au 26,107,191 de suflete.

Asociațiunea pentru spriginirea învățăcelilor și sodalilor români din Brașov, și-a ținut Duminecă după amiază adunarea generală în noul seu local din strada orașanilor nr. 4. A participat un număr destul de însemnat de membri. Sedința fu deschisă de dl președinte I. Socaciu, profesor, prin o cuvîntare potrivită momentului. D-sa arată scopul ce-l urmărește societatea și în cuvinte spuse la înțelesul tuturor desfășură și un fel de program de activitate, ce i-se impune în viitor. Cuvîntare de deschidere fu primit cu vii aprobări. Di secretar I. Dariu ceti raportul general al comitetului despre activitatea acestuia în anul 1900. Din datele raportului s' a putut convinge fiecare de mare folos și de nobila lucrare a acestei asociațiuni, care dă impuls și sprigin valoros formării clasei meseriașilor noștri. Ne-am convins totodată și despre zelul și stăruința ce i-a dat comitetul în împlinirea datorințelor sale. A urmat cetirea raportului asupra cassei și al comisiunii censurătoare, cari s' au primit cu unanimitate și fără discușiune. După votarea proiectului de buget pe 1901, s' a întregit comisiunea censurătoare și comitetul. Di N. P. Petrescu, președinte onorar, mulțumește comitetului pentru stăruințele și lucrarea neobosită ce a desfășurat în ajungerea scopului societății. Adunarea se alătură din parte-i la această mulțumită prin strigări de „s' se trăească”. (G. Tr.)

Foc groaznic. Mercuri seara la orele 7½, s' a iscat un foc mare în comuna Păreș, care a ajutat de un vînt puternic, în trei ore a prefăcut în scoru casele și gurile la 42 familii. Până a doua zi la amiază a tot ars, cu toate-că au alergat satele vecine în ajutor. La vėduva lui Grindu au ars în grajd 2 boi buni și o vacă care era s' se fete peste câteva săptămâni. Bietele vite s' bierau în mijlocul flăcărilor, înocă te cuprindea o groază. A doua zi s' ermaneale erau numai scoru. Paguba se urcă peste 20.103 coroane. Noroc că cei mai mulți au fost asigurați. *Ioan Popa*, inv.

Bancă de stat în Jidovin. Precum se știe, în *Jidovin* există o bancă românească activă și solidă, cu numele „*Berzovia*”. Acum, precum ne scrie corespondentul nostru de acolo, o seamă de oameni au început o mișcare îndreptată contra acestei bănci. Conduși de interese personale și fără s' și deose deose de scopul pėcătoș, ce-l urmăresc, s' au hotărît s' înființeze o bancă de stat în *Jidovin*. În chipul acesteia ei cred s' și răsbune în contra „*Berzoviei*”, care, ca institut de credit serios nu poate suferi în cadrele lucrării sale cultivarea personalităților și a intereselor particulare. Nu vom aminti de astă-dată numele acestor indivizi, căci ne place a presupune, că în mîntea și inima lor românească există atîta pricepere și simț, ca s' se nu se joace cu focul, și — făcendu-și socoteala ce va s' zică o bancă de stat — s' se nu-și pună în nesigurantă umblînd după cai verzi pe părăși, propriile lor averi. Credem, că ne-am înțeles.

Suma întreagă a cheltuelilor răboiului din Africa-sudică este următoarea: 1899—1900: 23,000,000 funți șterlingi; 1900—1901: 61,286,700 funți șterlingi (aceasta din urmă până la finea lui Iunie). Pentru anul 1901—1902 s' au preliminar 58,230,000 funți șterlingi. Pentru repararea căilor ferate, îndemnisări și administrație 7½ milioane. Total 150 milioane funți (3750 milioane coroane).

Reuniune de temperanță. Mai mulți locuitori din Socol s' septămănie trecute adunându-se la casa comună au hotărît s' înființeze o reuniune de temperanță, ai cărei membri s' se deobliga a nu mai bea vinars. Totodată membrii s' se solvească în fiecare s' septămăni 10 bani, din cari s' se adune un fond spre scopuri de ajutorare reciprocă. Reuniunea are deja 60 membri.

Damele franceze soției generalului Cronje. Damele franceze vor trimite soției eroice a generalului bur Cronje un scump giuvaer ca semn al devotamentului lor față de ea. Curajoasa doamnă este pentru femeile franceze un ideal și model de femeie. Căci ea a fost în primejdiile răboiului credincioasă însoțitoare a bărbatului seu, ear' acum împarte cu el chinurile închisorii din insula St-Elena. Fiecare femeie franceză nu va pute contribui mai mult ca 5 centime. Darul trimis va fi însoțit de o adresă acoperită cu o imensă mulțime de subscrieri.

Altă defraudare la bancă ungurească. Banca de păstrare din *Kis-Czell* (lângă Szombathely) a dat concurs. S' au defraudat 46.000 de cor.

Monarchul contra „secesiunii”. Duminecă s' a deschis în Viena exposiția de tablouri în „*Kunstlerhaus*”, la care a luat parte și M. Sa Monarchul. Înaintea unui tablou secesiunii a unui pictor berlinez M. Sa a făcut următoarea observare:

— Ce, și Berlinezii sînt secesioniști? În München a început să dispară. Sper că și aici va dispăre secesiunismul în curēnd.

Earăși Dr. N. Șerban? Aflăm, că la banchetul unguresc ținut în Făgăraș sub presiul comitetului-suprem, *Baussen* în onoarea zilei de 15 Martie, în grădina „*Mexico*”, a luat parte și deputatul Dr. Nicolae Șerban, care s' a distins prin ținerea unui toast în limba maghiară și în care spunea, că Românii ar ave datorință s' s' erbeze această zi memorabilă, Feciorul popii din Voila ține s' facă un nou pas înainte. După-ce o desconsiderare decisiunilor partidului național a intrat în parlamentul unguresc, acum vrea s' propovėduiască între Românii ardeleni evanghelia lui Kossuth.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. La fondul pentru acuirea unui local cu hală de vėnzare pe seama „*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*”, au mai contribuit cu cîte 20 bani următorii: Nicolae Stoicovici, paroch (Malencrav), Vasile Maxim, paroch, Ioan Căndea, prot. (Avrig), Dumitru Pulca, paroch, Sofia Pulca născută Ilievici (Beșă), Ioan Dumitrescu, paroch (Ticușul-român), Erofeiu Gheaja, paroch, Maria Gheaja născ. Circa (Cris), Ioan Dordea, paroch, Maria Dordea născută Costea (Poplaca), Ioan Berghian, paroch, Aurelia Berghian născ. Marou, Aurel și Ana Berghian (Hepia-rom), Patrichiu Berghian (Drămbariu), Nicolae Berghian, paroch, Marta Berghian născută Frăncu (Porumbacu-superior-apusan), Nicolae Solomon, paroch, Maria Solomon născ. Popian (Porumbacu-superior-rės), Simeon Ciuca, paroch, Ana Ciuca născ. Moldovan, Ioan, George, Nicolae, Ana și Victor Ciuca (Mocui), Ioan Botean, paroch (Bințint), Pavel Monea, paroch, Maria Monea născ. Folea (Streza-Cărtișoara), Iosif Literat, paroch (Luța), Mihail Păcală, paroch (Sulumberg), Victor Păcală, stud. filos. (Budapesta).

Nouă stațiune balneară în Transilvania. În comuna Hagymás-Bod, lângă M. Ogorheiu, s'a descoperit un bogat izvor de *seruginoasă*. Deja s'a și format o societate pe acțiuni pentru exploatarea noului izvor.

O carte arsă. »Societatea secretă a damelor tinere independente« din Barcelona, a condamnat la ardere cartea lui Marcel Prevost, intitulată *Les Vierges Forcées*. Prevost, este autorul romanului *Prevost* însoțit de o chestie feminină, pe care o tratează într-un mod prea — de nervi gădilor.

În Veneția inferioră a fost ales cu aclamațiune ca notar cercușul dl. Ioan Gligore, matusant al liceului din Brașov. Au fost cu totul 17 concurenți. Nou alesul a servit până acum ca vicerot în Zărnești și în decurs de 8 ani de zile s'a distins printr-o rară diligență și conștiințioasă în împlinirea datoriilor sale. Îl dorim și de aci înainte același succes.

Artista Eleonora Duse — condamnată. Vestita artistă tragediană Eleonora Duse a ajuns acum de curând la un renume, la care nimeni și nici ea nu se aștepta. Din pricina că a insultat nu de mult pe un ofițier dela tren, judecătoria din orașul Modena a condamnat-o la amendă în bani de 110 lire și la închisoare pe o lună întreagă. Amenda în bani pentru celebra artistă ar fi floare la ureche; dar închisoarea? Asta e oribilul, de care, fiică a Italiei fiind, — numai grația regelui italian mai poate să scape.

Femeile în contra luxului. Femeile de pe insula Creta, ca și odinioară în Atena la inițiativa lui Lysistrata, au format o reuniune cu scopul de a combate luxul. Precum se știe, vechia încercare a femeilor ateniene n'a reușit și toată acțiunea abia a ținut o jumătate de zi. Se pare însă, că acțiunea în Creta are să fie mai durabilă. Cretanele voiesc să scoată din lumea toaletelor hainele scumpe și împodobite cu o strălucire atât de costisitoare.

Jurnalele franceze se miră de lucrul acesta și fac observări malițioase la acțiunea damelor din Creta. Ele nu pot înțelege, cum totmai în Creta poate fi atâtă insuficiență pentru o mișcare în contra luxului. Cum se poate, ca acolo, unde mai năște domnia atâtă pompă și strălucire orientală, să-și facă acum loc simplitatea cea mai nobilă? — se întreabă foile franceze. »Journal des Debats« scrie: »Trebuie să avem în vedere, că Cretanii sunt de origine dorică, prin urmare sunt înrudiți cu Spartanii. Legile lor se aseamănă cu legile lui Lycurgus. Acum urmașii dintr-o cauză necunoscută își aruncă toaletele lor atât de costisitoare și în schimb vor umbla în costume simple. Doar săpăturile lui Dr. Evans au produs schimbarea asta mare? — observă cu ironie numita foaie. Se știe anume, că nu de mult Dr. Evans și-a terminat săpăturile sale la renumitul labirint de pe insula Creta. Cu ocaziunea acestor săpături s'au aflat obiecte și ornamente din vremuri dinainte cu 3000 de ani. Toate acestea sunt de cea mai mare simplitate. Eată deci influența arheologiei asupra dezvoltării toaletelor.

Miscarea revoluționară în Rusia. Cercușul din Petersburg stăruie în credința, că atentatul săvârșit în contra ministrului Bogolotov e în legătură cu o întinsă agitațiune revoluționară. După toate semnele, propaganda de fapt în cercușul revoluționare ruse a început din nou și aceste cercușuri, fără a mai vorbi de comitetul central secret din Zürich, și-a stabilit cartierul principal în Rusia-sudică.

Monumentul lui Heine. Se știe ce odise a avut monumentul marelui poet german până-când i-s'a găsit un loc unde să fie așezat. Abia după multe rătăcirii a fost pus pe o piață publică din New-York. Monumentul reprezintă o fantăzică cu figuri alegorice printre cari se află și Lorelei. În una din zilele trecute capul drăguțului Lorelei dispără. Poliția căută pe autorul acestei fapte, dar ca de obicei nu-l găsi. Atunci chemă pe un artist, pe care îl înădăună să facă alt cap. Dar artistul răspunde: Nu e nevoie. Tinăra Lady Lorelei — prea părea obraznică. Fără cap îi șede mai bine, cum le-ar șede de altminteale tuturor femeilor dacă n'ar avea cap de loc.

Avis. Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra inseratului *Hanns Konrad*, fabrică de oroloage și magazin de export în Brünn (Moravia) și recomandăm mărfurile susnumite firme, a căror bunătate e înverdată prin faptul, că ele au fost premiate cu medalii de aur și argint. Firma aceasta, care se bucură atât în țară cât și în străinătate, de un renume binemeritat, trimite numai marfă veritabilă, provizată cu stampila monetăriei ces. reg. și garantează în scris despre caratul aurului și argintului, precum și despre mersul regulat și exact.

Cataloge ilustrate de prețuri se trimit gratis și franco.

ECONOMIE.

Curs de altoit pomi.

Ne luăm voe a vesti pe stimabili membri ai reuniunii noastre agricole, că subscrisul comitet central va ține *Duminea, la 11/24 Martie n.* în comuna *Săsciori* un curs de altoit pomi.

Cum din acest prilej, pe lângă că se vor da folositoare povești teoretice și practice din altoirea și cealaltă cultură a pomilor, dar se vor tracta și alte chestiuni de interes general economic — ne permitem a invita la această lucrare pe membrii și binevoitorii reuniunii noastre.

Sibiu, 17 Martie n. 1901.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului«.

Dem. Comșa, V. Tordășianu, pres. secretar.

MAI NOU.

Presa rusească și vorbirea lui Bülow.

Petersburg, 18 Martie n. Ziarele rusești salută cu bucurie vorbirea lui Bülow ținută în reichstag. Ele constată, că interesele Rusiei și ale Germaniei în nordul Chinei nu vin în colisiune. »*Novoje Vremja*« își exprimă dorința, ca Germania împreună cu Franța și Rusia să pună capăt turburărilor din China.

Studentii ruși.

Din Odessa vine știrea, că studenții universității de acolo încă s'au pus în grevă și au părăsit prelegerile.

O expediție belgiană.

Bruxella, 18 Martie n. Majorul Wulf, trimis ca să răsbune moartea agentului belgian, ucis în statul Congo, a învins pe răsculați lângă râul Lubidi.

PARTEA LITERARĂ.

Cum se lucrăm?

— Reflexiuni social-economice. — (Urmare).

Când cineva nu întrebuințează timpul, face risipă cu el, nu se valorează pe sine însuși, își negleje ființa proprie și forțele.

Pe când dacă folosim bine timpul ne validăm potrivit individualitatea, puterile ce le posedăm și cari spre scopul acesta ne sînt date, așadar corăspundem chemării noastre.

După proverbul german.

»Dem Thoren ist die Zeit nur eine lange Weile, Der Weise weiss, sie flieht, darum hat er grosse Eile«.

E de mirat, că la noi cu toate-că atâtea probleme mari ne stau înainte, ne mai rămâne timp și pentru *animosități*. Adece vremea ce ar fi să se întoarcă spre săvârșirea de fapte prețioase din punct de vedere național, se petrece une-ori în frecări escante din discordie, neunire și a.

Involuntar ne vine în minte caracteristica ce a spus-o un ilustru savant al nostru despre noi în o conferință tot cu titlul acesta înainte de asta cu zece de ani, că adece sîntem *copii* și *copiii seceartă*.

Cu privire la stadiul seu de cultură, și la dezvoltarea sa social-economică, poporul nostru după veacuri de suferință se află încă *tot în anii de copilărie*. Soartea l'a împedecat și l'impedecă în avântul ce între împrejurări normale ar trebui să-l aibă pe toate terenlele după vechimea, vitalitatea și capacitățile lui.

De *copii* trebuie să ne ținem noi și azi, încă de copii vitregi și orfani, cari nu au pe nime și trebuie să se razime pe forțele proprii.

Un băiat orfan ori încătrău caută nu vede decât fețe necunoscute, indifferente pentru durerile și chinurile lui. De aceea, dacă și murmură din când în când acel băiat, totuși dela un timp se reculege, instinctul de conservare îl împintină și face ca pe lângă toate greutățile să-și câștige un adăpost, un mod de trai, pe lângă care poate înainta mai liniștit printre valurile vieții.

Intocmai și poporul nostru, ori încătrău se întoarcă numai de străini și dușmani dă. Încurajare, ajutor de ni-

căiri nu-i vine, ci mai curînd neîndreptățire, asuprire. Deci nu are alta de făcut, decăt să-și iee inima în dinți și urnit de instinctul de conservare națională prin muncă să-și croiască însuși soartea, să-și pregătească viitorul.

(Va urma).

Din public. *)

Mulțumită publică.

Pentru biblioteca »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« s'au dăruit cărți prin următorii:

D-na Elena Roșca: »Dorul meu«, de G. A. Lăzăreanu, »Colecțiunea Șaraga« nr. 20, »Tachita, mireasa căpitului« (Biblioteca populară nr. 5).

DI Ioan Bănuș, bibliotecar Aca-demiei Române, București: »Zece Maiu, cuvîntare rostită la 12 Maiu 1900«, de D. Sturdza.

DI Dr. Maximilian Popovici, din București: »Căldărul plugarului 1900« și »Bosnia și Herțegovina, (schite economice), Industrializarea fructelor«.

DI Panf. Moldovan, sodal cismar în B. Huedin: »Hasznos olvasmányok az iparosok olvasótáraból«, de Mártonfy și Szterényi József.

DI Zacharie Boiu, asesor consist: opul seu »Semințe din agrul lui Christos«, cuvîntări bisericești, în *trei to-muri*.

DI Ioan Slavici, directorul institutului Otteleșanu, Măgurele: opurile sale »Ardealul« (2 es.), »Tribuna și Tribuniștii« (2 es.), »Vatra părăsită« (3 es.), cum și »Istoria universală«, de Const. Stamati.

DI Dr. At. M. Marienescu, membru al Academiei Române: opul seu »Cultură păgân și creștin«, tom. I, cum și »Topografia satului și hotărului Măidan«, de Sofroniu Liuba și Aureliu Iana, urmată de studii despre Cet și numele de localități, de Dr. At. M. Marienescu.

Aducem prin aceasta sincerele mulțumite sus amintirilor maritimog do-natori.

Din ședința comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ținută la 24 Ianuarie n. 1901.

Victor Tordășianu, Ioan Apolzan, pres. notar

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă.

Bibliografie.

»Enciclopedia Română«, publica-tă din însăreirea și sub auspiciile »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, de Dr. C. Diaconovich, primsecretarul »Asociațiunii«.

A apărut fasc. XXII. al acestui dicționar enciclopedic, cuprinzînd cuvintele Libelul — Manaliu.

Numărul articolelor acestui fascicul trece mult peste 1000, și anume conține restul literii L. și vre-o 500 cuvinte cu inițiala M. Partea cea mai interesantă pentru noi a publicațiunii, și anume articolele istorice și biografice românești, de astă-dată ni-se prezintă în număr deosebit de mare și în estensiune ce trece peste cadrul unei mici enciclopedii, dar care e pe deplin justificată prin importanța subiectelor. Dintre aceste articole remarcăm: Literatura (M. Strajan), Lucaci, Lugoș, Lytton (D. Oniul), Mailat, Maior, Maiorescu, Măldărescu, Măndăstire, Mangra, Maniu, Manliu, etc. Igiena: Lupus, Mălaiu, Malaria, Mămăliga. Din celelalte amintim: Liber schimb, Licheni, Limba, Limbric, L'Indépendance Roumaine, Linné, Lipova, Lipovani, Lipsca, Lissabona, Livingstone, Lobkowitz, Locke, Londra, Lombroso, Lonyay, Loteria, Ciril Luari, Ludovic, Luna, Lupu, Lupul, Lutheria, Lutheria biserica, Lyon, Macedonia, Machiavelli, Madrid, Maghiari, Magnetism, Maimuța, Malaiezi, Mamifere, Mandicevichi (Dr. Sbiera), Mangan, Manifest, etc.

Îndeosebi amintim îngrijirea ce se dă chestiunilor mai importante din istoria noastră națională, tractate în cea mai mare parte de distinsul nostru istoric Dr. D. Oniul cu profunditatea și obiectivitatea ce caracterizează toate scrierile acestui savant istoriograf. De interes pentru cercușii largi și de folos real, sînt articolele igienice lucrate de academicianul Dr. Felix, cel mai competent autor român în materie de igienă. Științele naturale, și îndeosebi botanica, deosebite a bine reprezentată, și întrec scrierile ce le avem până acum în această materie.

Dintre ilustrațiuni amintim biserice românești din Lugoș, unul dintre cele mai importante centre ale Românilor din Ungaria.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (deposit general pentru România: E. Storck, București) și se primesc numai pentru publicațiunea în-treagă. Prețul de prenumărare pentru un tom broșurat cor. 20 —, legat cor. 23. 20 (în România: lei 25. —, resp 28.50).

Ermeneutica biblică, compusă după Ubaldo Ubaldi, de Dr. Victor Szmigelski, cu aprobarea ordinariului metropolitan gr-cat de Alba-Iulia și Făgăraș. Tipografia seminarului arhidieceșan din Blaj. Editura autorului. Prețul 2 cor.

Autorul destinează venitul curat pentru fondul provincial de salarizare al preoților și învățătorilor

»Fovestea priveghitoare«, după »Înșiră-te Mărgărite«, de I. Manliu. Estras din publicațiunea »Lui Titu Maiorescu, Omagiu«. București, stabilimentul grafic I. V. Socec, str. Berzei nr. 59. Prețul 25 bani.

A eșit de sub tipar în editura librăriei Socec & Comp.: Documentele românești din arhivele Bistriței, partea I. de N. Iorga.

Prețul 4 lei.

Tragedia Calvarului, de abb-Henry Bolo, tradusă în românește de membrii societății de lectură »Inocențiu Micu Clain« a teologilor din Blaj. Edit. societății tipar »Tipografia«, societ. pe acțiuni în Sibiu. Prețul: 2 coroane, pentru România: 3 lei.

În această scriere se tratează, într-o concepțiune originală și într-un stil superb, *dîvina tragedie* a Măntuitorului. E o lectură, ce înaltă fiecare suflet creștinesc, obicnuit a simți și gândi.

Traducerea e vrednică de original; pare-că nici nu e traducere. Un limbaj verde romănesc, în felul scrierilor sfinte, este caracteristica escelentei traducerii, care face onoare tinerilor teologi dela Blaj. Unitatea stilului e așa de evidentă, încăt ni-se pare că unul singur a făcut întreaga traducere.

Înfășoșarea tehnică nu desminte reputațiunea bună a atelierului »Tipografia« noastră. Ear' broșurarea în stil artistic, franțuzesc îi dă o formă originală și atrăgătoare. Învă-lușul e de hârtie pergament.

Rar se vede în piața de cărți românești o carte cu infășoșare așa de elegantă, demnă atrăgătoare.

»Tipografia«, societate pe acțiuni în Sibiu, recomandă următoarele note pentru piano:

R. van Saanen, cuvinte de M. Eminescu
Doina codrului
I. Paschill. Cuvinte de I. Dorianu. Vals
»mi-e soris, romanță pentru voce și piano
F. Domeier. Soirées de Bucarest, vals
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano
de In D. Bulan
I. Villacrose. De ce »mi-ai zis odinioară, romanță
Payotte de la Princesse »Marie« de Michel Margaritescu
Zéphir. Polca mazurca de G. Ionescu
G. Vasiliu. Freamătul Zăvoiuului, horă
O. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals
conjugal pentru voce și piano
Radu D. Rosetti. E vre-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce și piano
I. Paschill. L'Amicitie, vals
Ai plans și tu vr'odată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu
Pictoriilor! De E. I. Alexandrescu
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu
L'Affection. Polca franceză pentru piano de C. D. Belortu
De Brăila la Găneș. Galop pentru piano de C. D. Belortu
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano
Ioan D. Burlan
Souvenir de Zürich. Polca mazurca de Anton Kneisel
Gas de quartie original. De Mayer Lutz

La comăndele din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 or, ear' pentru expediție recomandată 20 or. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Tablouri românești.

La administrația »Tribunei« se află de vînzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești:

Portretul Metropolitului Andrei baron de Șaguna . cor. —40
Portretul Metropolitului Sterca Șuluțiu
Portretul profesorului Gregoriu Silași
Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului
Prefectul Avram Iancu în fruntea oștirii
Catedrala din Blaj
Conferența națională dela 1894
Românii la Debreșin

»Băncile de emisiune și circulațiune monetară«, în special Banca națională română, de A. D. Damianof. — București, editura »Nouei Reviste Române«. Prețul 1 leu 50 bani.

Căldătorile patriarhului Macarie de Antiochia în țările române (1653—1658), teză pentru licență în istorie, de Emilia Cioran. București, stabilimentul grafic I. V. Socec.

»Insula morțior« novelă de R. Voos, tradusă de Andrei Bărsanu, profesor în Brașov. Prețul 50 bani.

Istoria politice, după Sir Frederick Pollock, de Teodor V. Păcășan, Sibiu, tiparul »Tipografia« societate pe acții. Editura autorului. Pe 13 coale 8° mic în broșura aceasta dl. Păcășan ne dă idei și cunoștințe despre »originea politice și a scrutarii științifice în filosofia greacă«, despre »evul mediu și renașterea« cu referință la istoria politice, »secolul XVIII. și contractul social« și »teorii moderne despre suveranitate și legislațiune«. Cât pentru stil și limbă, dl. Păcășan e cu mult mai bine cunoscut publicului român prin scrierile sale de până acum, decăt să fie lipsă a pune în vedere al acuil ușor și curat romănesc al broșurii »Istoria politice«.

Prețul de 1 coroață (în România 1 fr. 25 bani) e minimalul preț ce se poate preînde pentru o scriere bună, instructivă și folositoare, cum e »Istoria politice«. Credem deci, că publicul românesc nu va pregeta să și o procure. Se capătă la autor, în Sibiu (Nagyszeben), Hechtgasse nrul 16.

Nosiți în Sibiu.

La 19 Martie n. 1901.

Hotel »Imperatul Romanilor«: Mandl, inginer din Budapesta; Janosa, inde comunal, Torony, cassar, din Blaj; Imre din Murăș-Ogorheiu, Lorbeer din Cluj, Timko, Simacek, din Brașov, sublocotenent; Indig din Cluj, Schwarz, Schäffer, Wessely, Elek, din Budapesta, Günsberger, Pawlata, din Viena, comercianți.

Hotel »Meltzer«: Schwarz din Dobrișin, Klein din Arad, comercianți; Bogner, cassar din Cincu-mare; Micu cu familia, notar din Poiana.

Hotel »Neurhrer«: Klein din Budapesta, Șufană din Poiana, comercianți; Dombora, cadet din Brașov; d-na Meker cu fiul, privatieră din Lipsca.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 19 Martie n. 1900.

Hărte-monetă română	Camp.	1874	vînd.	1884
Lire turcești				
Imperiali (15 R ^o aur)				
Ruble rusești		2.16		2.54
Galbeni		11.26		1.840
Napoleon-d'ori		19		3.100
100 marce germane		117		117.40
Livre sterling		28.90		24.20

Bursa de Budapesta.

Din 16 Martie n. 1900.

Renta de aur ung.	4 1/2	118.25
» arg. val. cor. 6 1/2		98.35
Impremuntul căilor ferate ung.		98.0
Bonuri rurale ung.		98.25
» croate-slavone		98.50
Obligațiuni desp. regaliilor		98.60
Leori pentru regulariza Tisei și Săghed		140.—
Renta de hărte austriacă		98.15
» de argint austriacă		98.
» de aur austriacă		11.25
Leori austriace din 1880		142.—
Acțiunile băncii austro-ungare		167.5—
» de credit ung.		715.—
» de credit austr.		702.50
Scrișuri fonciare ale institutului de credit și economi »Albina«		102.—
Galbeni împărătești		11.88
Napoleon-d'ori		19.50
Mărci 100 imp. germane		117.40
London 10 Livre sterlingi		240.40

Bursa de Viena.

Din 16 Martie n. 1900.

Renta de aur 4 1/2	118.25
Renta ung. v. c. 4 1/2	98.30
Impremuntul căilor ferate ung.	98.80
Bonuri rurale ung.	98.60
» croate-slavone	98.75
Renta de hărte austriacă	98.35
» argint austriacă	98.15
» aur austriacă	11.15
Leori austriace din 1880	141.80
Acțiunile băncii austro-ungare	167.875
» de credit ung.	16.50
» de credit austr.	701.—

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Mercuri, în 20 Martie n. în »Sala societății«.

Picanterie franceză.

Seară pentru domni.

Reprezentățiuni de caracter, caricatură, mimică, comică împreunate cu cânt și farsă.

Nu pot părăsi Sibiu fără a exprima P. T. public sincerele mele mulțumiri pentru maritimog concurs cu care a binevoit a plăcuți reprezentațiunile mele în acest prăcut oraș. Urând noroc și viață lungă rămân

cu deosebită stimă:

Iosif Sauerteig, director.

